

21 december 2025 – Vierde Advent

LAUW ZIJN OF GETUIGE ZIJN?

Openbaring 3, vers 14 t/m 22

Met Openbaring 3, vers 14-22 hebben wij de laatste brief gelezen van de zeven brieven die Johannes in naam van de Heere Jezus moest schrijven aan de zeven gemeenten. Een zeventvoudige boodschap aan zeven gemeenten en daarmee aan de wereldwijde gemeente van Christus van alle eeuwen. Alle gemeenten waren verschillend en daardoor komt de ene brief mogelijk wat dichterbij dan de andere brief. Of de brief van Laodicea die wij zojuist hebben gelezen dichtbij ons komt, dat gaan wij vanmiddag uitzoeken. Er is in ieder geval één overeenkomst tussen de gemeente van Laodicea toen en de Hoeksteengemeente en Ichthusgemeente van nu: de gemeente van Laodicea bevond zich in een heel rijke stad. Toen Laodicea, net zoals andere steden, de gevolgen van een heftige aardbeving te boven moesten komen, toen heeft zij dat helemaal zelf kunnen doen. Ze had geen noodhulp van omringende steden nodig, zo rijk was ze. Nu Maarssen is nog geen Wassenaar of Bloemendaal, maar wij Nederlanders bevinden ons ook bovenaan in de top van alle lijstjes, als het gaat om welvaart, om gezondheidszorg, om pensioenzekerheid, Bruto Nationaal Product per hoofd van de bevolking. Wij Nederlanders zitten altijd in de top van alle landen ter wereld. ... Nu, rijkdom zegt niet alles, maar je merkt in de brief van Laodicea hoe de welvaart wel een stempel drukt op hun gemeente-zijn. En dat brengt de Heere Jezus tot een scherpe waarschuwing. Wat is er daar dan aan de hand? Wat gebeurt daar? Of wat gebeurt er niet?

Nu, Jezus zegt tegen de gemeente van Laodicea (vers 15 en 16): 'Ik ken jullie werken, en weet dat jullie niet koud en niet heet zijn. Was u maar koud of heet! Maar omdat u lauw bent en niet koud en ook niet heet, zal Ik u uit Mijn mond spuwen!'... Hun werken, hun geloofsleven was lauw. Die christenen in Laodicea waren lauwe christenen. Maar... wat bedoelt Jezus met dat 'lauw zijn'? Mogelijk dat u een plaatje voor u ziet van een gemeente, waarin voor de derde keer een oproep in de weekbrief wordt gedaan voor vrijwilligers, en waarin de middagdiensten steeds minder goed bezocht worden en je eigenlijk weinig reactie hoort op de preek en de jongeren maar niet reageren op de appjes waarin ze worden uitgenodigd. Zou het zo iets zijn geweest? Nu, ik weet het niet, maar wat mij opviel: Johannes moest niet schrijven: 'wat is het een koude boel bij jullie!' 'Niemand loopt warm voor de gemeente.' 'Er zit geen vuur in'. Nee, het gaat er niet om dat ze koud is en dat ze eigenlijk heel erg warm behoorde te zijn. Het punt is: jullie zijn niet koud en niet heet, beide niet. Lauw.

Om te kunnen begrijpen wat de Heere Jezus waarschijnlijk bedoelt, neem ik u even mee naar de

omgeving van Laodicea. Even een uitstapje (letterlijk en figuurlijk). Laodicea vormde samen met twee andere steden, de stad Hiërapolis en de stad Kolosse, een stedendriehoek. Kolosse kennen wij wel uit de Bijbel: aan de gemeente in Kolosse heeft Paulus een brief geschreven. Nu, deze stad Kolosse stond bekend om haar koude, frisse water. De stad Hiërapolis stond daarentegen juist bekend om haar geneeskrachtige heetwaterbronnen. En Laodicea, tja, die stad stond bekend om zijn lauwe water. Er was in Laodicea namelijk geen natuurlijke drinkwatervoorziening. Het water moest van elders komen en werd via stenen leidingen naar Laodicea getransporteerd. Dat was een knap stukje irrigatiewerk, maar doordat in dat warme gebied water via dergelijke leidingen moest worden getransporteerd, warmde het op. Het was niet koel meer toen het in Laodicea aankwam, maar lauw. En daardoor gewoon niet lekker. Het water van Laodicea was niet zo verfrissend en koel, zoals in Kolosse. Maar het was ook

niet een weldaad voor je lichaam, zoals de heetwaterbronnen van Hiërapolis. Het was precies... niks. Je bleef door het lauwe water in leven, maar je dronk het niet echt voor je plezier.

'Was je maar heet of koud, maar je bent lauw', zo zegt Jezus. Die gemeente in Laodicea begreep deze beeldspraak waarschijnlijk wel. De gemeente van Laodicea was dus blijkbaar geen koude verfrissing voor oververhitte mensen. Maar ze was ook geen warm bad voor mensen die genezing zochten. De gemeente vormde geen bron van heerlijk fris levenswater voor mensen die het leven van alledag als tropisch ervoeren. Maar ze vormde ook niet een warme bron om daar tot rust te komen voor mensen die veel gebondenheid in hun leven ervoeren. Het gemeente-zijn was gewoon lauw. Je werd niet ziek van, maar je werd er ook niet beter van. Maar de Heere Jezus vindt het zo afschuwelijk! Hij kan dit lauwe water niet in Zijn mond houden en Hij zegt 'Ik zal jullie uit Mijn Mond spugen'. Dat is heel

heftig als Hij dat over je gemeente zegt... Dat lauwe water niet lekker is, dat klopt. Maar dat Jezus hier zo scherp is... Ik schrik er eigenlijk wel van... Blijkbaar is dit is totaal niet, zoals Jezus de gemeente als Zijn Lichaam, het lichaam van Christus, had bedoeld!

Ik probeer daarom nog iets meer dat 'lauw zijn' te typeren, omdat het blijkbaar om zoiets fundamenteels gaat... Wat is nu precies het punt? Nu, volgens mij ging het de Heere Jezus om *wat voor getuigenis de gemeente van Laodicea gaf met haar zijn, met wat zij uitstraalde, wat je inademde als je binnen de gemeente verkeerde, wat je van de gemeente proefde*. Het ging niet om haar al dan niet vele activiteiten, niet om haar organisatie of traditie, maar om haar *getuigenis*. Jezus begon de brief aan de gemeente van Laodicea namelijk zo: *Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, het begin van Gods schepping*. In elke brief heeft Jezus Zichzelf op een andere manier voorgesteld, door steeds eens paar woorden uit het begin van het boek Openbaring te kopiëren. Nu, deze brief aan Laodicea begint Jezus door Zichzelf voor te stellen als de trouwe en waarachtige, de

betrouwbare en zuivere Getuige. Jezus heeft het ons dat getuige-zijn voorgeleefd, want Jezus bleef in alle omstandigheden getuigen van het Koninkrijk van Zijn Vader. Hij leefde de liefde van Zijn Vader echt uit. Zijn woorden en daden getuigden van waarheid, gerechtigheid, barmhartigheid, genade. Geen tegenstander kon ervoor zorgen dat Zijn getuigenis minder krachtig werd. Vijanden werden namelijk met liefde beantwoord. Aan het kruis werd voor hen zelfs gebeden. Het onrecht bleef zeker niet door Jezus onbenoemd en het oordeel werd aangekondigd, maar tegelijkertijd nam Jezus Zelf het onrecht en het oordeel op Zich. Hij was met recht de trouwe Getuige. ... Maar hoe zit dat met het getuigenis van Laodicea? Straalde zij die liefde van Jezus ook uit? Was deze gemeente, zoals het water van Hiëropolis een warme geneeskrachtige bron voor mensen die wonden van schuld en schaamte hadden opgelopen of die beschadigd waren door het leven? Of ontvingen dorstige mensen misschien, zoals het water van Kolosse, verfrissing, levend Water? Proefden moegestreden oververhitte mensen hier iets van het nieuwe leven? Wat voor getuigenis gaf die gemeente van Laodicea? Of gaf zij geen getuigenis? Ik ben bang van niet, als ik zo naar Jezus' oordeel luister... Blijkbaar werd de omgeving van de gemeente van Laodicea er niet warm van en ook niet koud door.

En wat ik dan ook wel erg heftig vind...: de gemeente had dat waarschijnlijk niet eens door! Jezus zegt namelijk tegen hen (vers 17): *jullie zeggen 'ik ben rijk en steeds rijker geworden en heb aan niets gebrek', maar u weet niet dat u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent.* Jezelf rijk wanen en ondertussen heel arm zijn. Denken dat je kerngezond bent, maar ondertussen doodziek zijn... Zou de gemeente dan echt zulke oogkleppen op hebben gehad? Of – en dan kom ik terug bij waar ik de preek mee begon - zou de welvaart waarin zij leefde, ervoor hebben gezorgd dat zij zich geen zorgen maakten? Welvaart, rijkdom – het is een grote zegen is hoor! – maar het heeft het gevaar in zich dat het je kan verblinden voor wat er echt aan de hand is. Niemand had gebrek, zowel binnen als buiten de kerk. En zolang je meedoet met alles en de goden van je tijd wat tevreden stelt, gaat het allemaal prima. Maar ondertussen wel allemaal heel erg lauww...

Hoe zou de Heere Jezus nu naar onze gemeenten kijken hè? Dat is dan natuurlijk de prangende vraag, zeker als Jezus zo uiterst scherp is richting de gemeente van Laodicea... Hoe Jezus onze gemeenten ziet, daar ga ik vanavond niet een analyse op loslaten. Ik denk ook dat wij daarover veel beter met elkaar kunnen spreken, samen kunnen zoeken naar hoe Jezus ons ziet. Maar de kernvraag is dus volgens mij: zijn wij als gemeente een betrouwbare getuige? Of verwatert ook ons getuigenis soms door alle welvaart en gewoon een prima-leven-hebben? Of – en dat was misschien ook bij de gemeente van Laodicea aan de hand - rekenen wij ons als gemeenten misschien rijk met de dingen waar het precies niet om gaat en zijn wij juist heel arm wat betreft de dingen waar het wel om gaat? Jezus keek blijkbaar op een heel andere manier naar de gemeente, dan de gemeente zelf keek. Het buitenperspectief was heel anders dan het binnen perspectief. ...

Even naar aanleiding van dit punt (en dan gaan wij weer terug naar Laodicea): een missionair betrokken collega van mij gaf de tip dat het een gemeente enorm helpen

om eens aan niet-kerkelijk betrokken mensen te vragen wat zij zien, wat zij ervaren en voelen bij de gemeente. Dat kan soms echt verrassend zijn. Soms ook een confronterende verrassing, waar je dan wel voor open moet willen staan... Soms blijkt het bijvoorbeeld met onze laagdrempeligheid best wel mee te vallen en is de drempel tot de gemeente vanaf buiten gezien veel hoger dan als je binnen staat. Maar soms blijkt dat ene stukje aandacht aan je burens veel meer waarde te hebben, dan je zelf had gedacht en ben je tot een getuige van Jezus' liefde geweest zonder dat je je het beseftte. Nu, misschien een idee om het eens aan buitenstaanders te vragen. Maar laten wij vooral om de hulp van de Heilige Geest vragen of Hij onze ogen ervoor wil openen of wij een betrouwbare getuige zijn, verfrissend of verwarmend, genezend, wakker makend, wat dan ook...., maar dus niet lauww.

Als Jezus dit heel scherpe oordeel heeft uitgesproken over de gemeente van Laodicea en hen heeft opgeroepen om zich te bekeren, om echt het roer om te gooien, dan geeft Jezus hen ook een advies. Jezus legt dus niet alleen het probleem bloot, Hij wil hen ook helpen. *Vers 18: Ik raad u aan dat u van Mij goud koopt, gelouterd door het vuur, opdat u rijk wordt... en witte kleren, opdat u bekleed bent en de schande van uw naaktheid niet openbaar wordt... en zalf u met ogenzalf, opdat u kunt zien.*

Om dit advies van de Heere Jezus te begrijpen, gaan wij nog een keer een uitstapje maken naar Laodicea. Laodicea stond als rijke, welvarende stad namelijk bekend om een aantal dingen. Ten eerste: Laodicea was een bankiersstad. Het was een financieel en economisch centrum. Laodicea was daarnaast ook een textielstad. Zij stond bekend om de zwarte wol die zij produceerde en verhandelde. En Laodicea stond ook bekend om haar medische kennis op het gebied van oogheelkunde. Zij produceerde waarschijnlijk een bepaalde ogenzalf, waar zij het patent op had. En wat moet die gemeente van Laodicea nu volgens Jezus doen? Goud *van Jezus* kopen, gelouterd goud, gelouterd door het vuur, zuiver goud... En ook witte kleren kopen (dus het tegenovergestelde van die zwarte wol in Laodicea)... En zij moest ogenzalf gebruiken. Jezus sloot met Zijn advies helemaal aan bij waar die stad om bekend stond.

Maar wat zou Jezus nu met deze dingen hebben bedoeld hè? Waar zou dat gezuiverd goud in Jezus' advies nu precies voor staan? En die witte kleren? En die ogenzalf? Waarom zou de gemeente van Laodicea *deze dingen* nu nodig hebben om een echte getuige van Jezus te zijn en niet lauww te zijn? Ik doe een poging:

Gelouterd goud, zuiver goud, dat maakte men vroeger door het goud in het vuur te houden. Als goud in het vuur wordt gehouden, dan brandt al het zwarte, alle viezigheid weg en houd je op den duur alleen zuiver goud over. Nu, dat louteren, dat zuiveren in het vuur, dat wordt in de Bijbel vaak gebruikt als een beeld voor het sterk staan in beproevingen, het volhouden in de aanvechtingen, volhouden in de geloofstrijd. Beproevingen maken je geloof namelijk zuiver, zo zegt Jakobus bijvoorbeeld. Volharding maakt je geloof sterker, meer echt. En dat had die gemeente van Laodicea nodig: dat zij leerde sterk te staan in de beproevingen. Dat zij niet bleef buigen voor de goden van haar tijd en gewoon meedeed met wat alle mensen deden, maar dat zij ondanks weerstand, moeite, onbegrip vanuit de samenleving...

dat zij in het vuur van de strijd staande bleef en dat zij daardoor zuiver zal zijn. Ja, dat zij zal gaan schitteren als zuiver goud dat net uit het vuur komt. Zo zou zij een getuige kunnen zijn, want zeg nu zelf: zuiver goud trekt toch alle aandacht?

Jezus zegt dus zoiets als: probeer niet om de beproevingen heen te gaan. Ga de strijd en moeite niet uit de weg, maar laat je erdoor zuiver maken.

Vers 18: *'Ik raad u aan dat u van Mij goud koopt, gelou-terd door het vuur, opdat u rijk wordt ... en witte kleren opdat u bekleed bent.* Witte kleren. Niet Laodiceens zwart dus, maar hemels wit. Witte kleren staan symbool voor reinheid, voor zuiverheid in de Bijbel. Priesters moesten daarom witte kleding aan. Als teken dat zij niet bij het rijk van de zonde behoorden, maar in Gods stralende heerlijkheid mochten delen. Witte kleren, dat wijst volgens mij hier op je levenswandel. Je zuiverheid. Je strijd tegen de zonde. Niet bevuild willen worden met duistere gedachten en praktijken, maar onbesmet in deze wereld willen staan. Je levenswandel. En dat is niet alleen dat je je aan de regels houdt. Maar echt: Jezus' voorbeeld willen volgen. Zuiver van hart zijn. Een zuivere motivatie. Woorden en daden waar niet allerlei vlekjes en plekjes aan zitten. Daarmee kan je inderdaad tot een getuige zijn in deze wereld waar vaak alles juist door elkaar loopt en heel veel dingen wel een plekje hebben of niet geheel zuiver zijn.

En als laatste advies van de Heere Jezus: gebruik ogenzalf. Nee, geen mascara of oogschaduw om er wat mooier uit te zien, maar geneeskrachtige ogenzalf. Geneeskrachtige zalf om het zichtverlies tegen te gaan, om beter te kunnen zien. Om de dingen te doorzien, zo zou je kunnen zeggen. Om in te zien waar het op aankomt. Om geestelijk onderscheidingsvermogen in plaats van meegenomen, meegezogen te worden door de massa.

Drie dingen die Jezus aanbiedt om de lauwheid tegen te gaan: sterk staan in beproevingen, om zo zuiverder en sterker uit de strijd te komen..., een zuivere levenswandel, stralend wit, met uitstraling... en gezonde ogen om de dingen te doorzien en te kunnen onderscheiden. Dat hebben wij nodig om getuige te zijn. En dat biedt Jezus ons dus aan. Het is bij Hem verkrijgbaar. Om te groeien in het geloof, om zuiverder te worden, om echt getuige te zijn..., daarvoor moet je dus niet kijken naar wat je zelf in huis hebt, of hoe je karakter is, of je doorzettingsvermogen, nee je moet bij Jezus zijn. Jezus presenteert zich hier aan de gemeente in dat economische bolwerk als een koopman, een verkoper: *'Ik raad u aan dat u van Mij koopt.'*

Hoeveel zouden deze dingen kosten die Jezus ons aanprijst, denkt u? ... Ik heb het afgelopen week even voor u uitgerekend. Deze drie dingen om echt getuige van Jezus te kunnen zijn kosten niets... en ze kosten alles wat u heeft. Het kost u niets, want er is al voor u betaald. Je hoeft niets mee te brengen om van Jezus te mogen zijn en om Zijn getuige te zijn. Het is genade! En tegelijkertijd... kost het je alles. Getuige zijn, zuiver willen zijn, volharden in de strijd, echt van Jezus en voor Jezus willen zijn..., dat kost je je hele leven. Het is als met die ene kostbare parel waar de koopman in een van Jezus' gelijkenissen alles voor verkocht om die parel van Gods Koninkrijk te kunnen kopen.

Jezus raadt je aan om van Hem te kopen. Om jezelf helemaal arm te kopen... en tegelijkertijd de koning te rijk

te zijn. Om – met de woorden van vers 17 – niet ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt te blijven, maar rijk in Hem.

Ik wil nog een ding over die Koopman, over de Heere Jezus zeggen. Daarvoor gaan wij naar vers 20. Daar zegt Jezus: *'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken en hij met Mij.'*

Tja, kopen ging vroeger niet online. Een verkoper klopte soms bij je thuis aan om zijn koopwaar aan te prijzen. Misschien kennen sommige mensen dat nog wel van vroeger: die SRV-wagen, de melkboer, de bakker die thuis aanbelde, zo weet ik van iemand uit onze gemeente. Nu, Jezus staat ook als een koopman aan de deur en Hij klopt. Ik zou haast zeggen: dat is nu precies Jezus. Jezus dringt niet met geweld bij ons binnen. Hij laat ons ook niet zoeken naar een winkel. Hij komt Zelf. Dat gaan wij met het Kerstfeest vieren hoe Hij tot ons is gekomen. Maar Jezus komt en Hij klopt op de deur van ons leven. Soms hoor je dat kloppen misschien niet. Soms verwar je het met een ander geluid misschien. Soms is er teveel herrie binnenin je. Maar Jezus klopt. Bij de een misschien wat harder dan bij de ander, maar ik hoop dat je Zijn klopsignalen zult herkennen waarmee Hij Zichzelf in je leven uitnodigt.

Er is een bekend schilderij uit van William Holman Hunt uit de 19^e-20^e eeuw waarop hij die kloppende Jezus heeft afgebeeld. Twee dingen vallen op, op dat schilderij: ten eerste dat er allemaal onkruid voor de deur groeit, waar Jezus aanklopt. De deur is blijkbaar al een tijd niet open geweest. En het zal wat moeite kosten misschien om hem goed open te krijgen. En het tweede: er zit geen deurklink aan de buitenkant. Je moet dus echt van binnenuit zelf opendoen. Jezus wacht geduldig, totdat jij opendoet. Nu, daar kan je natuurlijk nog een hele een preek over houden – dat zal ik vanmiddag maar niet meer doen – maar ik zou wel willen adviseren: echt de deur voor deze Koopman open doen hoor... en echt die investering doen..., je wordt er zo rijk van, van dat zuivere goud en die witte kleding en die ogenzalf.

En weet u wat tenslotte ook zo mooi is aan deze koopman? Hij wil dus binnenkomen. Tja, gasten kwamen vaak binnen en het was heel gebruikelijk om onbekende mensen ook uit te nodigen om mee te eten. Maar weet u wat zo mooi is aan deze Gast, de Koopman Jezus? Als Hij bij je aan tafel plaats mag nemen, dan zullen de rollen veranderen. Dan zal blijken dat Hij de Gastheer is en jij de gast in je eigen huis. Luister maar: *'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken en hij met Mij.'* Als je Jezus in je huis uitnodigt, dan zal blijken dat Hij jou heeft genodigd. En terwijl je Hem alles aanbiedt en alles voor Hem op tafel zet, zal blijken dat jij zelf zo rijk verzadigd wordt en het voor jezelf een echt feestmaal wordt. En dan zal je tot de ontdekking komen dat Hij nog veel meer voor jou bij zich heeft. Alles wil Hij je geven. Gratis! Genade! Jezus wil je alles geven. Om straks in Zijn heerlijkheid te mogen delen. En om nu getuige van Hem te zijn. Niet lauw, maar misschien wel verfrissend koel, of met heel veel warmte.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06- 40 63 29 38 // dekruijf@live.nl